

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης την 11^η Νοεμβρίου 1999, ημέρα Πέμπτη, και ώρα 9.30 π.μ., με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος

Μέλη: Μιχαήλ Φράγκος, κωλυμένου του τακτικού κ. Νικολάου Στυλιανάκη,

Βλάσιος Ασημακόπουλος,

Χαρίλαος Χάρακας,

Εμμανουήλ Αντωνόπουλος, κωλυμένου του τακτικού κ. Λεωνίδα Νικολούζου

Γραμματέας: Αλεξάνδρα-Μαρία Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν λόγω κωλύματος.

Θέμα της Συνεδρίασης ήταν ο **προληπτικός έλεγχος της από 17.9.1999 γνωστοποιηθείσας, σύμφωνα με το άρθρο 4β του ν.703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωσης επιχειρήσεων η οποία προκύπτει βάσει της από 16.9.1999 σύμβασης εκχώρησης σημάτων που υπογράφηκε μεταξύ των εταιρειών ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΕΛΑΪΣ και ΣΤΕΛΛΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ – ΕΜΠΟΡΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ**, για την πώληση στην πρώτη των δικαιωμάτων της τελευταίας επί σημάτων προϊόντων τομάτας.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν οι εταιρείες ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΕΛΑΪΣ δια του πληρεξουσίου της δικηγόρου κ. Αθανασίου Μασούλα και ΣΤΕΛΛΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ – ΕΜΠΟΡΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ δια του πληρεξουσίου δικηγόρου της κ. Αθανασίου Τζαβέλλα, ενώ στη συζήτηση παρέστη και ο Διευθύνων Σύμβουλος της τελευταίας κ. Παναγιώτης Βαγγής.

Στην αρχή της συνεδρίασης το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια της Γραμματείας κα Σοφία Καμπερίδου, η οποία, επικουρούμενη από την υπάλληλο της Γραμματείας κα Βασιλική Μπουρμά, ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της υπηρεσίας επί της υποθέσεως, και κατέληξε προτείνοντας τη μη απαγόρευση της κρινόμενης συγκέντρωσης δεδομένου ότι δεν αναμένεται να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στις επιμέρους σχετικές αγορές τις οποίες αυτή αφορά. Στη συνέχεια το λόγο έλαβαν τα ενδιαφερόμενα μέρη τα οποία συντάχθηκαν με την εισήγηση της υπηρεσίας, απάντησαν σε έδωσαν διευκρινήσεις και απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού και ζήτησαν την έγκριση της κρινόμενης συγκέντρωσης.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε διάσκεψη την 2^η Δεκεμβρίου 1999, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10 π.μ., στην ίδια ως άνω αίθουσα 611, κατά την οποία, αφού έλαβε υπόψη της τα στοιχεία του φακέλου, την Εισήγηση της Γραμματείας, τις απόψεις που διετύπωσαν, εγγράφως και προφορικώς, τα ενδιαφερόμενα μέρη κατά την συζήτηση της υπόθεσης,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

I. Στις 17/9/99 γνωστοποιήθηκε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού σύμφωνα με το άρθρο 4β του ν. 703/77, όπως ισχύει, η από 16/9/99 σύμβαση εκχώρησης σημάτων που υπογράφηκε μεταξύ των εταιρειών ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΕΛΛΑΪΣ (εφεξής ΕΛΑΪΣ - εκδοχέυς) και ΣΤΕΛΛΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ – ΕΜΠΟΡΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (εφεξής ΣΤΕΛΛΑ - εκχωρητής) για την πώληση των δικαιωμάτων της τελευταίας επί σημάτων προϊόντων τομάτας.

Συγκεκριμένα η εταιρεία ΣΤΕΛΛΑ αποφάσισε να πωλήσει παραχωρήσει, εκχωρήσει και μεταβιβάσει στην εταιρεία ΕΛΑΪΣ κατά πλήρη κυριότητα, νομή και κατοχή τα σήματα stella STELLA και STELLA, κατά το μέρος που αυτά καλύπτουν τοματικά προϊόντα, ενώ διατηρεί τα σήματα αυτά για να διακρίνει προϊόντα ζυμαρικών.

Η εκχώρηση των ανωτέρω σημάτων γίνεται άνευ του τμήματος της επιχείρησης της οποίας αυτά αφορούν και άνευ των οποιονδήποτε συμβάσεων προμήθειας και διαθέσεως που ακολουθούν τα προϊόντα αυτά, ενώ τελεί υπό τον όρο της εγκρίσεως της από την Επιτροπή Ανταγωνισμού.

II.1. Η ΕΛΑΪΣ ανώνυμη εταιρεία, είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών και ανήκει στον πολυεθνικό όμιλο UNILEVER. Το 51,7% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας κατέχουν οι εταιρείες LIPOMA B.V.(45,65%) και Unilever Hellas A.E.B.E (5,42%). Το υπόλοιπο 49% ανήκει στο επενδυτικό κοινό.

Η εταιρεία δραστηριοποιείται στην παραγωγή και εμπορία ελαίων, λιπών και τροφίμων. Μετά την εξαγορά της εταιρείας MIPO A.E παράγει ελαφρά συμπυκνωμένο χυμό τομάτας και τοματοπολτό με το σήμα ΜΕΛΙΣΣΑ, ενώ προμηθεύεται από τρίτους και εμπορεύεται αποφλειωμένη τομάτα που διαθέτει σε οργανισμούς μαζικής εστίασης. Επίσης, εισάγει την έτοιμη σάλτσα με το σήμα RAGULETTO και την σάλτσα ketchup με το σήμα CALVE.

Ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών του ομίλου UNILEVER, το οικονομικό έτος 1998 ανήλθε στο ποσό των 40.009.000.000 ECU, ενώ ο κύκλος εργασιών του στην ελληνική αγορά ανήλθε στα 384.812.707 ECU. Η εταιρεία ΕΛΑΪΣ στην ελληνική αγορά, για το ίδιο έτος, είχε κύκλο εργασιών 53.600.000.000 δρχ. ή 161.701.850 ECU.

2. Η εταιρεία ΣΤΕΛΛΑ Α.Ε ιδρύθηκε το 1980 και ελέγχεται από την εταιρεία ΚΙΚΙΖΑΣ Α.Ε (97,5%). Η εταιρεία ασχολείται με την παραγωγή ζυμαρικών, τη διάθεση σιμιγδαλιού καθώς επίσης εισάγει ή προμηθεύεται από την εγχώρια βιομηχανία ελαφρά συμπυκνωμένο χυμό τομάτας, αποφλειωμένη (ψιλοκομμένη/ολόκληρη) τομάτα, και τοματοπολτό διπλής συμπυκνώσεως.

Η δραστηριότητα της παραγωγής ζυμαρικών συμβάλλει κατά 80% περίπου στη διαμόρφωση του συνολικού κύκλου εργασιών της, το 15% αφορά τη δραστηριότητα των τοματοειδών, ενώ το υπόλοιπο αφορά την τυποποίηση σιμιγδαλιού.

Ο κύκλος εργασιών της στην ελληνική αγορά από τις πωλήσεις τοματοπροϊόντων ανέρχεται σε 601.480.000 δρχ ή 1.814.430 ECU.

III. Η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους λόγω των χαρακτηριστικών τους, της τιμής τους και της σκοπούμενης χρήσης τους.

Ο κλάδος των προϊόντων τομάτας είναι ο οικονομικός κλάδος που εμπλέκεται στην παρούσα συγκέντρωση. Ειδικότερα η υπό κρίση συγκέντρωση αφορά: 1) τη (χονδρική) πώληση προϊόντων τομάτας για επαγγελματική και βιομηχανική χρήση και 2) τη λιανική πώληση των παραπάνω προϊόντων για οικιακή χρήση.

Τα προϊόντα τομάτας διακρίνονται στις παρακάτω δύο γενικές κατηγορίες:

1) Τα βασικά προϊόντα τομάτας διατηρημένα δι' αποστείρωσεως ή συμπυκνώσεως, στα οποία περιλαμβάνεται: α) ο τοματοπολτός, β) η αποφλοιωμένη τομάτα, και γ) ο χυμός τομάτας - φυσικός χυμός και ελαφρά συμπυκνωμένος χυμός.

2) Κέτσαπ και Σάλτσες τομάτας

Στην αγορά της λιανικής θα μπορούσε να συμπεριληφθεί και η φρέσκια τομάτα, η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί εναλλακτικά ή σε συνδυασμό με τα παραπάνω προϊόντα για μαγειρική χρήση.

Στην υπό κρίση υπόθεση, η αγορά χονδρικής πώλησης θα μπορούσε να θεωρηθεί ξεχωριστή αγορά από αυτή της λιανικής πώλησης λόγω της διαφορετικής χρήσης, τιμής και τρόπου διανομής των προϊόντων, ενώ ορισμένα από τα παραπάνω προϊόντα όπως κέτσαπ και ημιέτοιμες/έτοιμες σάλτσες, θα μπορούσαν και αυτά να θεωρηθούν ξεχωριστές αγορές (βλέπε απόφ. Ε.Α 34/Π/18.2.1999).

Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις πωλούν τα σχετικά προϊόντα υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού.

Στην υπό κρίση περίπτωση ως σχετική γεωγραφική αγορά θεωρείται αυτή του συνόλου της ελληνικής επικράτειας.

IV. Η ανάλυση από τη Γραμματεία της Ε.Α. των μεριδίων αγοράς που ακολουθεί δεν έγινε με ποσοτικά στοιχεία, γιατί στον κλάδο της τομάτας λόγω διαφορετικών συμπυκνώσεων τα στοιχεία ποσοτήτων είναι ανόμοια και άρα μη συγκρίσιμα (π.χ. 1 κιλό τοματοπολτού διπλής συμπύκνωσης περιέχει το ισοδύναμο 6 κιλών νωπής βιομηχανικής τομάτας, ενώ 1 κιλό ελαφρά συμπυκνωμένου χυμού περιέχει το ισοδύναμο 1,5 κιλών νωπής τομάτας). Τα παρακάτω μερίδια αφορούν την αγορά μόνο των τυποποιημένων προϊόντων τομάτας δηλ. δεν περιλαμβάνονται οι πωλήσεις φρέσκιας τομάτας που χρησιμοποιείται εναλλακτικά γιατί δεν υπάρχουν διαθέσιμα σχετικά στοιχεία.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα μερίδια αγοράς των συμμετεχουσών επιχειρήσεων και των κυριοτέρων ανταγωνιστών τους, τόσο στο σύνολο της αγοράς, όσο και στις επιμέρους κατηγορίες τοματοπροϊόντων, στην λιανική πώληση, για το έτος 1998.

Μερίδια εταιρειών	Χονδρική (μαζικής εστίασης)	Λιανική στο σύνολο των προϊόντων	Φυσικός/ελαφρά συμπυκν. χυμός/τοματοπολ./αποφλοιωμ. τομάτα	Ketchup	Σάλτσες
ΜΕΛΙΣΣΑ	6,22%	31,03%	38,09%	2,78%	4,98%
ΕΛΑΪΣ	-	1,26%	-	0,80%	15%
ΜΙΣΚΟ	μη διαθέσ.	3,1%	3,7%	0,61%	0,05%
ΣΤΕΛΛΑ	μη διαθέσ.	4,16%	5,23%	-	-
ΚΥΚΝΟΣ	μη διαθέσ.	17,67%	19,47%	17,10%	0,11%
ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ	μη διαθέσ.	9,23%	10,03%	9,84%	-
KNORR	μη διαθέσ.	6,62%	-	9,69%	69,90%
Λοιποί ανταγωνιστές	μη διαθέσ.	26,93%	23,48%	59,18%	9,96%
Συνολικές πωλήσεις σε χιλ. δρχ	5.944.394	23.645.944	18.804.322	3.020.013	1.821.608

Ο κλάδος των προϊόντων τομάτας αποτελεί έναν από τους πιο σημαντικούς τομείς της Ελληνικής Οικονομίας. Η Ελλάδα καταλαμβάνει την δεύτερη θέση, από άποψη παραγωγής τοματοπροϊόντων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, μετά την Ιταλία. Επίσης, η αγορά της τομάτας χαρακτηρίζεται από έντονη εξαγωγική δραστηριότητα αφού το 1997 εξήχθησαν 191.100 τόν.(σε σύνολο παραγωγής 242.069τον.) αξίας 30 δισ. δρχ.περίπου.

Όσον αφορά τις επιμέρους κατηγορίες των τοματοπροϊόντων μεταξύ των οποίων η υποκατάσταση είναι πλήρης, παρατηρούνται τα εξής:

Ο τοματοπολτός είναι το κυριότερο εξαγόμενο προϊόν και προορίζεται σε επιχειρήσεις του εξωτερικού για δεύτερη μεταποίηση. Πελάτες των ελληνικών βιομηχανιών αποτελούν οι εταιρείες ειδών διατροφής. Η εταιρεία ΚΥΚΝΟΣ Α.Ε κατείχε το έτος 1997 την πρώτη θέση με μερίδιο 45% (συμπεριλαμβάνεται και η αγορά του catering). Σημαντικές πωλήσεις πραγματοποίησαν επίσης και οι εταιρείες ΜΕΛΙΣΣΑ-ΚΙΚΙΖΑΣ με το σήμα ΜΕΛΙΣΣΑ (πριν την διάσπαση της), ΣΕΒΑΘ ΑΒΕ, καθώς και η “ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ” ΕΝΩΣΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. Στην εν λόγω αγορά εμφανίζονται 25 μάρκες ως επί το πλείστον ελληνικές(στοιχεία ICAP).

Η ολόκληρη αποφλοιωμένη τομάτα καλύπτει το 12% της συνολικής φαινομενικής κατανάλωσης τοματοπροϊόντων το 1997, έναντι 14,7% το 1990.

Σημειώνεται ότι η ψιλοκομμένη τομάτα έχει αποσπάσει σημαντικό μερίδιο από την ολόκληρη τα τελευταία χρόνια, τάση η οποία αναμένεται να συνεχισθεί και στο μέλλον.

Η ψιλοκομμένη τομάτα κατέχει το μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς σε σχέση με τα υπόλοιπα τοματοπροϊόντα. Στην αγορά της ψιλοκομμένης τομάτας εμφανίζονται 60 μάρκες οι περισσότερες από τις οποίες ανήκουν σε γνωστές ελληνικές εταιρείες όπως ΚΥΚΝΟΣ, ΖΑΝΑΕ, ΜΕΛΙΣΣΑ, ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ, ΧΕΝΙΑ, ΚΟΛΙΝΔΡΟΣ, ΣΕΒΑΘ, ΑΣΠΙΣ, ΣΤΡΥΜΩΝ κ.λ.π., καθώς και οι ιταλικές CIRIO, RUSSO, LA DORIA, DE RICA, POMI-PARMALAT, DIVELLA κ.λ.π.. Η ΜΕΛΙΣΣΑ-ΚΙΚΙΖΑΣ (ΜΕΛΙΣΣΑ) κατείχε την πρώτη θέση με μερίδιο περίπου 33%, το έτος

1997, η εταιρεία ΖΑΝΑΕ ΖΥΜΑΙ ΑΡΤΟΠΟΙΪΑΣ ΝΙΚΟΓΛΟΥ Α.Ε. κατείχε την δεύτερη θέση με μερίδιο 8,5% και ακολουθούσε η εταιρεία ΣΤΕΛΛΑ Α.Ε. με μερίδιο 5% (στοιχεία ICAP).

Ο χυμός τομάτας φυσικός και ελαφρά συμπυκνωμένος καλύπτει το 30% της συνολικής φαινομενικής κατανάλωσης τοματοπροϊόντων. Στην αγορά του ελαφρά συμπυκνωμένου χυμού διακινούνται περίπου 43 μάρκες από τις οποίες αρκετές ανήκουν σε γνωστές ελληνικές εταιρείες όπως ΜΕΛΙΣΣΑ, ΚΥΚΝΟΣ, ΣΤΕΛΛΑ, ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ, ΗΛΙΟΣ, ΖΑΝΑΕ, ΣΕΒΑΘ και αρκετές σε πολύ μεγάλες διεθνείς ή και πολυεθνικές εταιρείες, όπως οι ιταλικές CIRIO (η μεγαλύτερη επιχείρηση παραγωγής τομάτας στην Ευρώπη), RUSSO, POMIPARMALAT, DE RICA, VALFRUTA, η αγγλική πολυεθνική DEL MONTE και η HEINZ που θεωρείται η πρώτη εταιρεία προϊόντων τομάτας στον κόσμο. Από απόψεως πωλήσεων στην αγορά την πρώτη θέση κατείχε η ΜΕΛΙΣΣΑ με μερίδιο που εκτιμάται στο 60% περίπου. Ακολουθούν οι εταιρείες ΜΙΣΚΟ, ΚΥΚΝΟΣ και ΣΤΕΛΛΑ με μερίδια της τάξεως του 12,5%, 10% και 9,5% αντίστοιχα (στοιχεία ICAP 1997).

Στην αγορά του κέτσαπ και της σάλτσας διακινούνται περίπου 60 μάρκες (εγχώριες και εισαγόμενες), από τις οποίες αρκετές ανήκουν σε ελληνικές εταιρείες, μεταξύ των οποίων οι ΚΥΚΝΟΣ, ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ, ΜΕΛΙΣΣΑ, ΣΕΒΑΘ κ.α.(που ανήκουν σε εταιρείες τομάτας) ΕΚΜΑ, ΒΕΜ, ΜΠΡΑΒΑ (που ανήκουν σε εταιρείες που παράγουν κυρίως μουστάρδες και σάλτσες), καθώς και οι πολυεθνικές ΚΡΑΦΤ, HEINZ, CPC, KNORR, DEL MONTE, CIRIO, HUNT'S.

Στην αγορά της σάλτσας υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός γνωστών μαρκών, μεταξύ των οποίων οι ΜΕΛΙΣΣΑ, ΜΙΣΚΟ, ΗΛΙΟΣ, ΣΕΒΑΘ, ΚΥΚΝΟΣ, BARILLA, CIRIO, CPC KNORR, RAGULETTO και UNCLE BEN'S.

Η αγορά προϊόντων τομάτας βρίσκεται σε ωριμότητα δεδομένου ότι η ζήτηση είναι σταθερή τα τελευταία χρόνια και δεν θα παρουσιάσει αξιολογες μεταβολές.

Η προτίμηση των καταναλωτών στα σήματα υπάρχει, όπως σε όλα ανεξαιρέτως τα προϊόντα, αλλά δεδομένης της διαθεσιμότητας προϊόντων αποδεκτής ποιότητας, η πιστότητα των καταναλωτών προς τα σήματα δεν είναι δεδομένη εάν η πρόταση δεν είναι και οικονομικά ανταγωνιστική. Τα προαναφερθέντα ισχύουν για την πώληση στα καταστήματα λιανικής, που έχει σαν τελικό αποδέκτη τον καταναλωτή. Για την μαζική εστίαση βασικό στοιχείο επιλογής είναι η τιμή των προϊόντων και το ίδιο ισχύει και για τη βιομηχανία.

Η παραγωγή και επεξεργασία της βιομηχανικής τομάτας ρυθμίζεται από το υπάρχον σύστημα κατανομής της επιδοτούμενης τομάτας (Κοινή Αγροτική Πολιτική της Ε.Ε.). Κάθε χρόνο καθορίζονται ποσοστώσεις από την ΕΕ για το μέγεθος παραγωγής και επεξεργασίας τομάτας.

Η είσοδος στην αγορά των προϊόντων τομάτας, όσον αφορά την αγορά των σούπερ μάρκετ και παντοπωλείων, είναι κυρίως συνάρτηση της αποδοχής του προϊόντος από τις επιχειρήσεις λιανικού εμπορίου και τους όρους που αυτές θέτουν για να δεχθούν προϊόντα στα ράφια τους.

V. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 εδάφ. β του ν. 703/77 όπως ισχύει, συγκέντρωση πραγματοποιείται όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων.

Σύμφωνα με το άρθρο 4γ παρ.1 του ν. 703/77, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων τμήμα της και ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης.

Αντικείμενο του ελέγχου, σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν. 703/77, μπορεί να είναι μία ή περισσότερες επιχειρήσεις οι οποίες αποτελούν νομικές οντότητες ή τα περιουσιακά στοιχεία των εν λόγω επιχειρήσεων ή μέρος μόνο των περιουσιακών αυτών στοιχείων . Στην τελευταία αυτή περίπτωση, η οποία μπορεί να αφορά σήματα ή άδειες εκμετάλλευσης, (τα οποία υφίστανται χωριστά από την επιχείρηση της οποίας της οποίας τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες σημαίνουν), τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία μπορεί να αποτελούν επιχειρηματική δραστηριότητα της οποίας μπορεί να προσδιοριστεί σαφώς ο κύκλος εργασιών στην αγορά. (Ανακοίνωση Επιτροπής σχετικά με την έννοια της συγκέντρωσης, 94/C385/02).

Επειδή στην υπό κρίση υπόθεση η μεταβίβαση των εν λόγω εμπορικών σημάτων, η εκμετάλλευση των οποίων αποτελεί περιεχόμενο αυτοτελούς επιχειρηματικής δραστηριότητας και δημιουργεί ίδιο κύκλο εργασιών στην αγορά, συνιστά συγκέντρωση που υπόκειται υποχρεωτικά σε προηγούμενη γνωστοποίηση. Επειδή η εν λόγω συγκέντρωση γνωστοποιήθηκε εμπρόθεσμα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4β παρ. 1 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, στις 17/9/99 από τις συμμετέχουσες εταιρείες.

Επειδή καλύπτεται η μία εκ των δύο προϋποθέσεων που ορίζει ο νόμος δηλ. αυτή του μεριδίου της αγοράς που, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ, ξεπερνά το 25% της αγοράς.

Επειδή από πλευράς συνθηκών ανταγωνισμού στις σχετικές αγορές προϊόντων όπως οριοθετήθηκαν παραπάνω και πιο συγκεκριμένα σε σχέση με το ζήτημα αν η εν λόγω συγκέντρωση μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό, προέκυψαν και τα παρακάτω:

Η εταιρεία ΕΛΑΪΣ Α.Ε δεν είχε παραγωγική και εμπορική δραστηριότητα στην αγορά της τομάτας (εκτός από μικρές ποσότητες κέτσαπ και σάλτσας) μέχρι και την εξαγορά της εταιρείας ΜΙΡΟ Α.Ε(Φεβρουάριος του1999), η οποία είχε απορροφήσει τον κλάδο τομάτας της εταιρείας ΜΕΛΙΣΣΑ – ΚΙΚΙΖΑΣ ΑΕ.

Στα βασικά προϊόντα τομάτας, (φυσικός/ελαφρά συμπυκνωμένος χυμός, τοματοπολτός, αποφλειωμένη/ψιλοκομμένη τομάτα), τα προϊόντα με το σήμα ΜΕΛΙΣΣΑ που εξαγόρασε η ΕΛΑΪΣ τον Φεβρουάριο 1999, κατείχαν συνολικά το 38% περίπου στην λιανική πώληση των εν λόγω προϊόντων το 1998, ενώ τα αντίστοιχα προϊόντα ΣΤΕΛΛΑ το 5% περίπου. Συνεπώς, με την εξαγορά των εν λόγω σημάτων, η ΕΛΑΪΣ θα αυξήσει το μερίδιο της στα βασικά προϊόντα τομάτας. Σημειώνεται ότι στην εν λόγω αγορά υπάρχουν περισσότερες από 50 μάρκες τοματαπροϊόντων.

Όσον αφορά το κέτσαπ και τις σάλτσες τομάτας η εταιρεία ΕΛΑΪΣ Α.Ε συγκεντρώνει το 3,5% και 20% περίπου αντίστοιχα, ενώ τα σήματα ΣΤΕΛΛΑ δεν έχουν παρουσία στην εν λόγω αγορά.

Στον εν γένει κλάδο της τομάτας δραστηριοποιείται μεγάλος αριθμός ελληνικών και αλλοδαπών εταιρειών με επώνυμα προϊόντα.

Η χρηματοδοτική και οικονομική δύναμη των ανταγωνιστών των συμμετεχουσών εταιρειών είναι αρκετά ισχυρή, αφού αναπτύσσουν δραστηριότητα στην Ελλάδα οι μεγαλύτερες διεθνώς παραγωγικές εταιρείες προϊόντων τομάτας, όπως οι HEINS, GIRIO, DEL MONDE, BARILLA, PARMALAT κ.λ.π.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αποφαίνεται ότι δεν υφίσταται νόμιμη περίπτωση απαγόρευσης της από 17.9.1999 γνωστοποιηθείσας, σύμφωνα με το άρθρο 4β του ν.703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωσης επιχειρήσεων η οποία προκύπτει βάσει της από 16.9.1999 σύμβασης εκχώρησης σημάτων που υπογράφηκε μεταξύ των εταιρειών ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΕΛΑΪΣ και ΣΤΕΛΛΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ – ΕΜΠΟΡΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, για την πώληση στην πρώτη των δικαιωμάτων της τελευταίας επί σημάτων προϊόντων τομάτας, δεδομένου ότι δεν αναμένεται να περιορίσει αισθητά τον ανταγωνισμό στις επιμέρους σχετικές αγορές τις οποίες αφορά.

Η παρούσα απόφαση εκδόθηκε την 2^η Δεκεμβρίου 1999.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος

Ο Συντάξας την Απόφαση

Σταύρος Αργυρόπουλος

Εμμανουήλ Αντωνόπουλος

Η Γραμματέας

Αλεξάνδρα - Μαρία Ταραμπίκου